

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

01/27

Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené pro zajištění činnosti integrovaného záchranného systému

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2001 pod číslem 01/27. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Ladislav Zeman.

Cílem kontroly bylo prověřit účelnost a hospodárnost vynakládání prostředků státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu určeným k zabezpečení činnosti integrovaného záchranného systému.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2000 a 2001, v případě věcných souvislostí i roky předchozí a období do ukončení kontroly.

Kontrolu provedly v době od září 2001 do června 2002 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru obrany a bezpečnosti, odboru sociálních věcí, školství a kultury, územních odborů jižní Čechy, severovýchodní Čechy, jižní Morava, severní Morava a střední Morava.

Kontrola byla provedena u Ministerstva vnitra (dále jen „MV“) a jeho vybraných vnitřních organizačních jednotek Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „GŘ HZS“) a Policejního prezidia ČR, u Ministerstva zdravotnictví (dále jen „MZ“), u hasičských záchranných sborů (dále jen „HZS“) Jihočeského kraje, Královéhradeckého kraje, Jihomoravského kraje, Moravskoslezského kraje a Olomouckého kraje, které jsou organizačními složkami státu, a u územních středisek záchranné služby (dále jen „ÚSZS“) v Českých Budějovicích, v Hradci Králové, v Brně, v Ostravě a v Olomouci, které jsou příspěvkovými organizacemi zřízenými MZ.

Námítky proti kontrolním protokolům podaly MZ, HZS Moravskoslezského kraje a ÚSZS v Českých Budějovicích. Byly vypořádány rozhodnutími vedoucích skupin kontrolujících. Proti rozhodnutí o námítkách podal odvolání HZS Moravskoslezského kraje. Rozhodl o něm usnesením senát NKÚ.

S e n á t NKÚ (ve složení: Ing. Ladislav Zeman – předseda, JUDr. Jan Holeček, Ing. Jana Krejčová, MVDr. Rudolf Němeček a Mgr. Zdeňka Profeldová – členové) na svém zasedání dne 31. 10. 2002

s c h v á l i l usnesením č. 01/27/30
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. ÚVOD

Integrovaným záchranným systémem (dále jen „IZS“) se rozumí koordinovaný postup jeho složek, správních

úřadů, obcí, právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva.

Zásady IZS schválila vláda svým usnesením ze dne 19. 5. 1993 č. 246. Pravidla spolupráce složek IZS, koordinací orgány a jejich kompetence při společné činnosti složek IZS v místě zásahu byly stanoveny zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Základními složkami IZS jsou HZS, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí území státu, zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“), včetně letecké záchranné složky (dále jen „LZS“) a Policie České republiky (dále jen „PČR“). Ostatními složkami, které poskytují pomoc při záchranných a likvidačních pracích na vyžádání, jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory a další organizace a sdružení občanů, které lze využít k výše uvedeným pracím. Stálými orgány pro koordinaci složek IZS jsou operační a informační střediska IZS, kterými jsou operační střediska HZS krajů a operační a informační středisko GŘ HZS.

MV je ustanovením § 7 zákona č. 239/2000 Sb. uloženo mj. sjednocovat postupy ministerstev a dalších složek začleněných do IZS, usměrňovat IZS, kontrolovat a koordinovat poplachové plány IZS krajů a okresů a zpracovat ústřední poplachový plán IZS, řídit výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí a služeb IZS, zpracovat koncepci ochrany obyvatelstva, zajišťovat a provozovat jednotný systém varování a vyzkoušení, organizovat instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a další úkoly. Při vzniku mimořádné situace MV koordinuje záchranné a likvidační práce, přesahuje-li událost státní hranice, území kraje, případně požádá-li o to velitel zásahu, přednosta okresního úřadu nebo hejtman. Uvedené úkoly MV plní GŘ HZS. Plošné pokrytí území státu jednotkami požární ochrany je zajištěno rozmístěním jednotek požární ochrany HZS krajů, podniků a dobrovolných hasičů a je řízeno orgány HZS krajů.

MZ je zákonem č. 239/2000 Sb. uloženo koordinovat ÚSZS a střediska ZZS v krajích a okresech v případech, kdy mimořádná událost přesahuje jejich rámec působnosti nebo je to nutné z odborných, popřípadě z kapacitních důvodů. Činnost ZZS vychází z ustanovení § 18b zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, a z vyhlášky MZ ČR č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů.

B. PODMÍNKY PRO ČINNOST SLOŽEK V IZS

B.1 Organizační zabezpečení činnosti základních složek IZS

Teritoriální členění jednotlivých základních složek IZS není jednotné. Podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, se s účinností od 1. 1. 2000 vytvořilo na území ČR 14 vyšších územních samosprávních celků – krajů. Tomuto správnímu členění odpovídá jen struktura HZS krajů. PČR má sedm správ a ZZS je členěna do deseti ÚSZS.

Rozdílnost struktur základních složek IZS a nesoulad s územněsamosprávním uspořádáním státu znamená, že např. ředitelství HZS Olomouckého kraje v případě nutné součinnosti s PČR musí komunikovat se správami PČR v okolních krajích, protože v Olomouckém kraji správa PČR není.

Odlišnost je také v právním postavení základních složek IZS. HZS krajů jsou organizačními složkami státu a jejich součástí jsou územní odbory v okresech. ÚSZS jsou příspěvkovými organizacemi zřízenými MZ a hlavním městem Prahou a zřizovatelem okresních středisek záchranné služby jsou okresní úřady. Např. na území Jihomoravského kraje působí ÚSZS v Brně zřízené MZ, okresní střediska záchranné služby zřízená okresními úřady na okresech Blansko, Uherské Hradiště, Vyškov a části okresu Hodonín, ve zbývajících částech kraje působí výjezdové skupiny nemocnic (Ivančice, Tišnov, Břeclav, Hustopeče, Znojmo, Kyjov), poliklinik (Mikulov a Veselí nad Moravou) nebo soukromé. Správy PČR a okresní ředitelství PČR jsou pouze vnitřními organizačními jednotkami MV.

U vytvořených HZS krajů, jako samostatných organizačních složek státu a účetních jednotek, docházelo ke kompetenčním problémům v systému řízení zejména na ekonomickém úseku. Z ekonomického odboru MV byly pokyny zasilány přímo na HZS krajů, nikoliv cestou GR HZS, jak vyplývá ze zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. To zvyšovalo pracnost a vedlo k vytváření duplicitní ekonomické agendy. V průběhu kontroly přijalo MV opatření k nápravě.

Činnost HZS krajů ztěžuje nedoplnění počtu příslušníků směny stanic alespoň na minimální počty stanovené vyhláškou MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Vláda usnesením ze dne 16. 11. 1994 č. 646, ke zprávě o plošném rozmístění sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR a o schválení počtu příslušníků Sboru požární ochrany, souhlasila s celkovým počtem 9 800 příslušníků v roce 2005 oproti počtu 7 701 příslušníků v době přijetí usnesení. Předpokládané zvýšení počtů není plynule zajišťováno. Např. ke dni 31. 12. 2001 chybělo do předpokládaného stavu u HZS Olomouckého kraje 66 příslušníků a u HZS Jihomoravského kraje 26 příslušníků.

B.2 Prostředky státního rozpočtu vyčleněné pro základní složky IZS

- Z kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo vnitra byly na reprodukci investičního majetku základních složek IZS v letech 2000 a 2001 vyčleněny kapitálové a běžné prostředky, jejichž přehled je uveden v tabulkách č. 1 a č. 2 (viz Příloha).

Vedle investičních programů a podprogramů uvedených v tabulkách č. 1 a č. 2 byl realizován program „Rozvoj a obnova radiokomunikačního systému hlavních složek IZS – PEGAS“. Jeho realizace byla v letech 2000 a 2001 hrazena Konsolidační bankou Praha, s. p. ú. (dále jen „KOB“), resp. jejím právním nástupcem Českou konsolidační agenturou z úvěru přijatého od konsorcia bank.

- Z kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví byly na reprodukci investičního majetku základních složek IZS v letech 2000 a 2001 vyčleněny prostředky a zároveň bylo vykázáno jejich čerpání ve výši uvedené v tabulkách č. 3 a č. 4 (viz Příloha).

MV i MZ jako správci kapitol přidělovaly finanční prostředky příjemcům opožděně, většinou až ve druhé polovině roku. Schvalovací operace, které vyplývají pro správce kapitol z rozpočtových pravidel a z prováděcích vyhlášek, byly zdouhavé. Vzhledem k pozdnímu přidělování prostředků pak nebylo možné některé části programů v daném roce realizovat. Např. u HZS Jihočeského kraje neinvestiční výdaje vázané k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 byly rozepsány ve výši 1 394 tis. Kč rozpočtovým opatřením ze dne 30. 10. 2001. Jejich použití bylo vázáno na rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, které MV vydalo až dne 12. 12. 2001, a to pouze na částku 895 tis. Kč. Zbývajících 499 tis. Kč nebylo vyčerpáno.

Obdobný stav v pozdním přidělování finančních prostředků byl i u kontrolovaných ÚSZS. Např. pro ÚSZS v Hradci Králové vydalo MZ „Rozhodnutí o účelovém určení prostředků státního rozpočtu“ ve výši 1 600 tis. Kč na nákup sanitního vozidla rychlé lékařské pomoci až dne 4. 12. 2000. Příjemce již nestihl nákup v roce 2000 zrealizovat.

Přestože se HZS krajů potýkají s nedostatkem finančních prostředků, nevyužily ke zlepšení své situace oprávnění dané jim zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 187/2001 Sb., překročit závazné ukazatele výdajů státního rozpočtu o příjmy získané podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Např. v roce 2001 byly tyto příjmy odvedeny do státního rozpočtu od HZS Jihomoravského kraje ve výši 1 085 tis. Kč, od HZS Moravskoslezského kraje ve výši 453 tis. Kč a od HZS Olomouckého kraje ve výši 202 tis. Kč.

B.3 Spojení

Spojení uvnitř základních složek IZS, mezi nimi navzájem a s ostatními složkami IZS je nejvíce problematic-

kou oblastí, která funkčnost systému narušuje. Telefonní spojení je v krizových situacích málo odolné a je nespolehlivé. Rádiové spojení je u jednotlivých složek IZS a jejich organizačních součástí nejednotné co do typů použitých technologických zařízení i co do používaných frekvencí.

B.3.1 Rozvoj a obnova radiokomunikačního systému základních složek IZS

MV buduje od roku 1994 celostátní hromadnou rádiovou síť odolnou proti odposlechu a rušení. Jako dodavatel byla vybrána zahraniční firma MATRA Communication (dále jen „firma MATRA“) s digitálním VKV rádiovým komunikačním systémem MATRACOM 96 00 (nazvaným PEGAS), původně určeným pro spojení mezi jednotlivými složkami PČR. Dne 30. 6. 1994 uzavřelo MV s firmou MATRA „Generální dohodu o vzájemných pravidlech obchodování a o všeobecných dodacích podmínkách při postupném zavedení národního systému VKV rádiových sítí založených na technologii MATRACOM 96 00“ (dále jen „Generální dohoda“), s platností na dobu pěti let ode dne podpisu. Dodávky zabezpečovala firma MATRA cestou českého partnera PRAMACOM PRAGUE, spol. s r. o.

Systém PEGAS je postupně rozšiřován na všechny základní složky IZS. Na první dvě etapy výstavby v letech 1994 až 1999 bylo MV vynaloženo ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstvo vnitra 802 mil. Kč. Koncová zařízení systému PEGAS zakoupily v těchto etapách i další složky IZS, např. v roce 1996 ÚSZS v Hradci Králové a ÚSZS v Ostravě, každé za 1,8 mil. Kč, v roce 1997 ÚSZS v Českých Budějovicích za 1,5 mil. Kč.

V roce 1999, když na základě poznatků složek PČR nesplňoval systém PEGAS v praktickém využití očekávání, bylo jeho budování téměř zastaveno. MV předložilo vládě k rozhodnutí, s jakou technologií se má pokračovat ve výstavbě národní sítě. Vláda svým usnesením ze dne 28. 7. 1999 č. 823, k zásadám informačního a komunikačního zabezpečení činnosti složek integrovaného záchranného systému, schválila postupnou modernizaci již pořízené technologie 1. generace „G 1“ na „G 1+“. Ministru vnitra bylo uloženo zabezpečit realizaci výstavby systému PEGAS pro všechny složky IZS. Konceptní záměr předpokládal další finanční náklady ve výši 3 922 mil. Kč a termín dokončení systému na celém území státu do 30. 6. 2002. Období od tohoto usnesení vlády je považováno za začátek třetí etapy budování systému PEGAS.

Dne 22. 12. 1999 byl sjednán dodatek č. 3 ke Generální dohodě. Bylo v něm mj. dohodnuto, že v období od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2001 dodavatel provede bezplatný upgrade (retrofitting nebo výměnu) všech dodaných koncových zařízení systému PEGAS 1. generace tak, aby tato zařízení byla plně funkční v celé národní síti při použití nových verzí systémového softwaru. Tento závazek platil i pro koncová zařízení dodaná všem ostatním uživatelům systému PEGAS v ČR.

Výstavba systému PEGAS byla od roku 2000 prováděna podle smlouvy o dílo uzavřené dne 22. 12. 1999 mezi MV a PRAMACOM PRAGUE, spol. s r. o., která obsahovala dvě zásadní ujednání: do 30. 6. 2000 vybudovat a zprovoznit síť na území hlavního města Prahy a středních Čech v rozsahu potřebném pro zabezpečení bezpečnostních akcí spojených s výročním zasedáním Rady guvernérů Mezinárodního měnového fondu a Skupiny Světové banky (dále jen „zasedání MMF“) a do 31. 12. 2001 vybudovat a zprovoznit infrastrukturu systému PEGAS na celém území státu a vybavit všechny základní složky IZS (PČR, HZS a ZZS) koncovými zařízeními tak, aby se systém PEGAS stal jejich základním radiokomunikačním systémem.

Způsob financování byl schválen usnesením vlády ze dne 17. 1. 2000 č. 86, o způsobu financování výstavby radiokomunikačního systému složek IZS, z úvěru přijatého KOB od konsorcia bank. Ministru financí bylo uloženo uzavřít smlouvu mezi Ministerstvem financí (dále jen „MF“) a KOB, kde funkcí finančního manažera projektu byla pověřena KOB. Dále bylo uloženo v kapitole státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa zabezpečit prostředky pro splácení jistiny, úroků a dalších poplatků souvisejících s úvěrem. Ministru vnitra bylo uloženo zabezpečit výstavbu radiokomunikačního systému podle harmonogramu realizace projektu.

Mezi MV a KOB byla dne 11. 5. 2000 uzavřena „Smlouva o zajištění činnosti v souvislosti s financováním výstavby radiokomunikačního systému složek integrovaného záchranného systému z úvěru přijatého KOB od konsorcia bank“. Ve smlouvě bylo kromě jiného dohodnuto, že MV pro účely předmětu smlouvy pověřilo zajišťováním součinnosti s KOB jím zřízenou příspěvkovou organizací Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra.

V dokumentu „Výhodnocení provozu systému PEGAS v době konání zasedání MMF v Praze v září 2000“, který MV předložilo pro jednání vlády, bylo uvedeno, že před zasedáním MMF byl nasazen systém PEGAS do výkonu policejní služby, splnil provozní požadavky a jeho rušení nezpůsobilo totální výpadek spojení, ale pouze snížení srozumitelnosti na 20 až 50 %, podle intenzity a délky rušení. Pro spojení byla použita vytvořená záložní síť, která poskytla spojení i v kritických okamžicích rušení systému. Šlo převážně o nové radiostanice vyšší generace (včetně dalších prostředků k vybudování infrastruktury na území hlavního města Prahy), pořízené nikoliv bezplatnou výměnou zařízení 1. generace ve smyslu dodatku č. 3 ke Generální dohodě, ale nákupem za 15,9 mil. Kč.

V dodatku č. 4 ke Generální dohodě uzavřeném dne 4. 1. 2001, ustoupilo MV dodavateli v jeho závazku zajistit bezplatně upgrade a přistoupilo na podstatné změny, spočívající zejména v tom, že výrobce cestou PRAMACOM PRAGUE, spol. s r. o., dodá dohodnutý počet nových terminálů, za které MV zaplatí 148,4 mil. Kč.

Bylo dodáno 1 564 ručních radiostanic celkem za 80,8 mil. Kč (bez antény a baterie, které byly použity z pů-

vodních radiostanic). Z těchto radiostanic formou výpůjčky obdrželo MZ 40, Ministerstvo obrany (dále jen „MO“) 322 a Bezpečnostní informační služba 67 kusů. MV si ponechalo 1 135 kusů (z toho pro GR HZS 30 kusů). Dále bylo dodáno 1 036 vozidlových radiostanic celkem za 67,6 mil. Kč (bez antény a montážní soupravy, které byly použity z původních radiostanic). Z nich formou výpůjčky obdrželo MZ 73, MO 126 a Bezpečnostní informační služba 22 kusů. MV si ponechalo 815 kusů (z toho pro GR HZS 43 kusů).

Zařízení systému PEGAS 1. generace převedlo MV do zásob na skladě jako „náhradní díly získané likvidací“. Finanční hodnota tohoto majetku, který MV pořídilo do roku 1999 a v současné době neplní svoji funkci, je 294,4 mil. Kč.

Dne 12. 6. 2002 byl podepsán dodatek č. 6 ke Generální dohodě, jehož obsahem je mj. kompenzace finančních nákladů za ustoupení MV od bezplatné modernizace. Smluvními stranami bylo dohodnuto, že snížením cen dodávaných komponentů dosáhne kompenzace do konce roku 2002 částky asi 115 mil. Kč a za vybudování a zprovoznění sítě je nejvyšší přípustná cena 4 534 mil. Kč.

Usneseními vlády ze dne 9. 5. 2001 č. 451 a č. 452 vzala vláda na vědomí vyhodnocení provozu systému PEGAS v době konání zasedání MMF a zprávu o výstavbě radiokomunikačního systému složek IZS. Vyslovila souhlas s navrženými změnami v rozsahu realizace a ve způsobu financování dostavby systému PEGAS při zachování výše úvěru přijatého KOB na financování projektu a zabezpečení prostředků pro splácení jistiny, úroků a dalších poplatků souvisejících s úvěrem. Vláda také souhlasila s prodloužením doby dokončení výstavby infrastruktury systému PEGAS do 31. 8. 2003 v souvislosti s rozšířením výstavby tohoto systému. Odsouhlasila navýšení počtu základnových stanic z původních 141 na 215 a k tomu další koncová zařízení v počtu 7 200 do konce roku 2005, ale již z prostředků kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo vnitra.

Koncepční záměr další realizace systému PEGAS v letech 2000 a 2001 se MV nepodařilo splnit. V roce 2000 byl pořízen majetek pouze za 958,6 mil. Kč místo plánovaných 2 520 mil. Kč, a v roce 2001 za 744,5 mil. Kč místo plánovaných 1 322 mil. Kč. Opožďovalo se budování sítě přenosových stanic. V době kontroly byla funkčnost systému zabezpečena jen na území hlavního města Prahy a středních Čech. Na ostatním území státu byla úroveň pokrytí signálem nízká, přesto však MV pořizovalo koncová zařízení pro složky IZS i na tomto území. Mezi uživateli převládá názor, že systém spojení v IZS by měl být jednodušší a při provozu spolehlivější.

B.3.2 Spojení v síti ZZS

Zásady pro telefonní a rádiové spojení zdravotnických operačních středisek navzájem a s výjezdovými skupinami, součinnostní spojení se zdravotnickými zařízeními

a s ostatními složkami IZS stanovilo MZ vyhláškou č. 434/1992 Sb., jejíž přílohou je „Základní spojovací řád“. Zásady telefonního spojení v síti ZZS se podařilo prosadit, zásady pro rádiové spojení však MZ prosadilo pouze u ÚSZS.

Všemi zdravotnickými operačními středisky je k příjmu tísňových výzev využívána veřejná telefonní síť na telefonním čísle 155. ÚSZS mají k dispozici nejméně tři tísňové linky 155 v nepřetržitém provozu. Pro komunikaci s ostatními zdravotnickými zařízeními spádového území má každé operační středisko samostatnou telefonní linku. Na operačním středisku jsou dále dvě samostatné telefonní linky pro případné vyžádání výjezdu lékařské služby první pomoci.

Spojení mezi jednotlivými prvky ZZS bylo v době kontroly zabezpečováno především telefonními a rádiovými autonomními prostředky. Problematická, téměř vyloučená je komunikace vrtulníku LZS s pozemními dopravními prostředky v jiných okresech, než je sídlo ÚSZS.

ÚSZS využívají v nepřetržitém provozu rádiové spojení ve vlastní zvláštní síti, která pokrývá téměř celé území ČR a slouží k operativnímu řízení výjezdových složek rychlé lékařské pomoci, LZS a lékařské služby první pomoci. Síť používá provozní pásmo 74 MHz, stanovené „Základním spojovacím řádem“, a umožňuje i jednoduché předávání několika předem definovaných zpráv od výjezdové skupiny na operační středisko.

Koncové stanice systému PEGAS 1. generace pořízené ÚSZS v letech 1994 až 1999 nejsou kompatibilní s modernizovaným typem stanic a finanční prostředky na jejich nákup byly vynaloženy zbytečně. MV sice v roce 2000 zapůjčilo ÚSZS prostředky systému PEGAS modernizovaného typu, avšak ÚSZS je pro nedostatečné pokrytí státu rádiovým signálem tohoto systému nepoužívají.

Okresní střediska záchranné služby a ostatní výjezdové skupiny provozují rádiové spojení v pásmu 160 MHz. Při nasazování výjezdových skupin na území jiných okresů je vzájemná komunikace a koordinace zásahu rádiovým spojením vyloučena.

B.3.3 Jednotné evropské číslo tísňového volání 112

Tísňovým voláním se podle zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví a majetku zpřístupnit. Na vyhrazeném telefonním čísle musí být zabezpečeno, že zpráva o mimořádné události bude přijata a bude zabezpečena příslušná reakce.

O zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 v zemích Evropských společenství rozhodla Rada ministrů Evropského hospodářského společenství

rozhodnutím č. 91/396/EHS ze dne 29. 7. 1991. Způsob zabezpečení má být upraven tak, aby nejlépe odpovídal národní organizaci nouzových systémů. Pokud to bude vhodné, má být tísňové číslo 112 zavedeno souběžně s národními tísňovými čísly. Zavedeno má být ve veřejných telefonních sítích, digitálních sítích integrovaných služeb a veřejných mobilních službách. V evropských zemích je tísňové číslo 112 zavedeno ve Velké Británii, Dánsku, Finsku, Itálii, Lucembursku, Německu, Nizozemsku, Norsku, Portugalsku, Rakousku, Slovinsku, Švédsku a Turecku.

Usnesením vlády ze dne 19. 4. 2000 č. 391, k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 v ČR, bylo stanoveno svést jednotné číslo tísňového volání na šest oblastních telefonních center tísňového volání (dále jen „TCTV“) ve městech Praha, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno a Ostrava, která budou obsluhovat více krajů. Ukončení investičního podprogramu „Zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání“ je plánováno v roce 2005, přičemž platnost stávajících národních čísel tísňového volání bude zachována.

Dne 23. 10. 2001 byla mezi Českým Telecomem, a. s., a ČR zastoupenou Úřadem pro veřejné informační systémy uzavřena rámcová smlouva, která zajišťuje vybrané služby ve smyslu usnesení vlády ze dne 21. 3. 2001 č. 271, k zabezpečení služeb komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy. Tyto služby platí pro celé území ČR i za mimořádných situací, umožní propojení do zahraničí, vzájemné propojení a komunikaci jednotlivých informačních systémů a přístup k informačním systémům veřejné správy ze strany organizací a občanů.

Na základě rámcové smlouvy byla dne 15. 11. 2001 uzavřena „Smlouva o poskytování telekomunikačních služeb“ mezi Českým Telecomem, a. s., a MV. Podle smlouvy mělo být do 15. 12. 2001 nainstalováno a předáno telekomunikační zařízení pro školici pracoviště v Odborném učilišti požární ochrany Frýdek-Místek a administrativní pracoviště TCTV v Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč. Ve smlouvě byly vyčísleny jednorázové poplatky za zřízení a měsíční poplatky za provoz jednotlivých pracovišť.

Termín zavádění služby nebyl splněn. Převzetí služby v Odborném učilišti požární ochrany Frýdek-Místek bylo provedeno až dne 3. 5. 2002. Při kontrole v dubnu 2002 v Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč bylo zjištěno, že pro činnost administrativního pracoviště TCTV nebylo zařízení nainstalováno, byly pouze uvolněny dvě místnosti bez jakýchkoliv úprav. Přesto MV již dne 20. 12. 2001 uhradilo Českému Telecomu, a. s., 25,7 mil. Kč za jednorázové poplatky za obě výše uvedená pracoviště. Z toho 2,3 mil. Kč činil jednorázový poplatek za administrativní pracoviště TCTV.

V době kontroly nebyl připraven pilotní provoz TCTV HZS Jihočeského kraje, pro který byl stanoven termín do 15. 2. 2002. Přípravenosti ke zkušebnímu provozu všech TCTV HZS krajů mělo být dosaženo do 1. 9. 2002, začát-

ku plného provozu do 1. 1. 2003. Postupně jsou naplňovány plánované počty operátorů u příslušných HZS krajů a probíhá jejich odborná příprava pro službu v operačních střediscích.

B.4 Zdravotnická záchranná služba

Sít' ZZS, včetně LZS, musí být podle ustanovení vyhlášky č. 434/1992 Sb. organizována tak, aby zabezpečila dostupnost přednemocniční neodkladné péče a její poskytnutí do 15 minut od přijetí tísňové výzvy, s výjimkou případů hodných zvláštního zřetele. Sít' ZZS tvoří:

- ÚSZS zřízená MZ a Zdravotnická záchranná služba hlavního města Prahy (tj. ÚSZS se sídlem v Praze), zřízená hlavním městem Prahou,
- okresní střediska záchranné služby zřízená okresními úřady v okresech, s výjimkou hlavního města Prahy a okresů, ve kterých jsou zřízena ÚSZS,
- výjezdové skupiny při ÚSZS a výjezdové skupiny zřízené fyzickými osobami, obcemi nebo jinými právníky osobami a začleněné do sítě ZZS na základě smlouvy s ÚSZS nebo okresním střediskem záchranné služby.

B.4.1 Zajištění přednemocniční lékařské péče

Přednemocniční lékařská péče je poskytována výjezdovými skupinami, které jsou vybaveny pozemními dopravními prostředky nebo vrtulníky. Jejich využívání v síti ZZS řídí ÚSZS nebo okresní střediska záchranné služby. Náklady na lékařské výkony jsou u obou způsobů dopravy výjezdových skupin hrazeny zdravotními pojišťovnami. Naproti tomu dopravní výkony jsou hrazeny nejednotně. Zatímco výkony vozidel hradí příslušné zdravotní pojišťovny, použití vrtulníků je hrazeno ze státního rozpočtu. Pro srovnání: např. na Slovensku hradí použití vrtulníků zdravotní pojišťovny, v Rakousku a Německu se na platbách stát podílí spolu se zdravotními pojišťovnami a je využíváno darů, ve Velké Británii je využíváno darů a příspěvků charitativních organizací, ve Francii a Belgii jsou zdrojem prostředků vedle státu pojišťovny, charitativní organizace a dary.

B.4.2 Letecká záchranná služba

LZS zajišťují výjezdové skupiny vybavené vrtulníky. Jejich činnost je řízena operačním střediskem příslušného ÚSZS, a to i v případě nasazení na vyžádání okresního střediska záchranné služby.

Usnesením vlády ze dne 28. 6. 1999 č. 672, k organizačnímu a materiálnímu zajištění leteckých činností v integrovaném záchranném systému, byly odsouhlaseny zásady a harmonogram zajištění leteckých činností v IZS od roku 1999 do roku 2006. Bylo stanoveno, že se postupně sníží podíl zabezpečení LZS nestátními provozovateli vrtulníků tak, aby od roku 2005 zajišťovali státní provozovatelé devět a nestátní provozovatel jednu výjezdovou skupinu.

Usnesením vlády ze dne 10. 10. 2001 č. 1029, k současnému stavu plnění úkolů z usnesení vlády ze dne 28. 6. 1999 č. 672, došlo ke změně zásad i harmonogramu zajištění leteckých činností v IZS tak, že do roku 2004 bude zachováno dosavadní zajištění a od roku 2005 do roku 2008 budou státní provozovatelé vrtulníků zajišťovat čtyři a nestátní provozovatelé šest výjezdových skupin.

V době kontroly zabezpečovali LZS dva státní provozovatelé vrtulníků pro tři výjezdové skupiny a tři nestátní provozovatelé pro sedm výjezdových skupin.

Od státních provozovatelů byla LZS zajištěna vrtulníky MV – Letecké služby PČR (dále jen „LS PČR“) pro ÚSZS v Praze a v Hradci Králové a vrtulníkem MO pro ÚSZS v Plzni. K tomu MZ uzavřelo dne 12. 8. 1997 dohodu s MV a dne 29. 4. 1998 dohodu s MO. LS PČR kromě úkolů v rámci LZS zajišťuje týmiž vrtulníky činnost HZS, PČR, případně i jiných organizací, např. horské záchranné služby. MO poskytuje LZS s vojenským zdravotnickým personálem a využívá k tomu jedno ze svých stanovišť letecké vyhledávací a záchranné služby.

Vrtulníky nestátních provozovatelů byly MZ smluvně zabezpečeny od roku 1993, resp. od roku 1994 na dobu do konce roku 2001. Pro ÚSZS v Brně, v Jihlavě a v Olomouci smlouvou o spolupráci s ALFA HELIKOPTER, spol. s r. o. (dále jen „ALFA HELIKOPTER“), ze dne 14. 12. 1993, pro ÚSZS v Ostravě, v Ústí nad Labem a v Liberci smlouvou o spolupráci s DELTA SYSTEM – AIR, sdružení, které se od 4. 5. 1995 změnilo na akciovou společnost (dále jen „DELTA SYSTEM – AIR“), ze dne 1. 1. 1993 a pro ÚSZS v Českých Budějovicích smlouvou o dílo s Helicopter, s r. o. (dále jen „Helicopter“), ze dne 12. 12. 1994.

LZS zajišťovaná státními provozovateli byla hrazena z finančních prostředků kapitoly Ministerstvo zdravotnictví, převedených do kapitol Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany formou rozpočtových opatření. Objem převedených prostředků vycházel z podrobně provedené kalkulace nákladů na jednu letovou hodinu a z předpokládaného počtu letových hodin v roce. Pokud nebyl předpokládaný počet letových hodin splněn, byly prostředky vráceny do kapitoly Ministerstvo zdravotnictví.

Nestátním provozovatelům MZ proplácelo faktury. Fakturované částky se skládaly z ceny za držení pohotovosti (tzv. paušál) a z ceny za letové hodiny. Částka byla při podpisu smluv stanovena dohodou a bylo ujednáno, že bude každoročně navyšována o inflační koeficient předchozího roku. Počátkem každého roku MZ zálohově proplácelo 30 % ročního paušálu. Měsíčně proplácelo zbývající část paušálu a cenu za skutečně odlétané hodiny v předchozím měsíci. Kalkulaci paušálu ani ceny letových hodin MZ nevyžadovalo.

Celkový objem finančních prostředků čerpaných na LZS z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví a z toho plynoucí průměrné výdaje na jednu letovou hodinu jsou uvedeny v tabulce č. 5 (viz Příloha).

Zásady pro řízení, kontrolu, evidenci a vykazování činnosti letecké záchranné služby, vydané MZ dne 2. 4. 1999 (dále jen „Zásady“), rozlišovaly lety primární, sekundární neodkladné a sekundární ostatní.

Primárními lety byly lety k poskytnutí přednemocniční neodkladné péče postiženým v místě vzniku úrazu nebo náhlého onemocnění, včetně jejich dopravy po ošetření do nejbližšího vhodného nebo smluvně zajištěného zdravotnického zařízení k poskytnutí další zdravotní péče.

Sekundárními neodkladnými lety byla doprava raněných, nemocných a rodiček, kterou bylo nutné uskutečnit v podmínkách přednemocniční neodkladné péče na vyšší odborně způsobilé zdravotnické zařízení nebo specializované pracoviště po předchozí dohodě příslušných zařízení.

Sekundárními ostatními lety byly odkladné a plánované transporty pacientů mezi zdravotnickými zařízeními v případech, kdy byly zajištěny základní vitální funkce, stav pacientů byl stabilizován a neodkladný transport nebyl nutný. Tyto lety měly být plánovány a účelně spojovány k minimalizaci nákladů. Přitom měl být upřednostňován způsob pozemní přepravy pacientů.

LZS měla zajišťovat především primární, nejvýše sekundární neodkladné lety. U kontrolovaných ÚSZS však primární lety tvořily z celkového počtu letů v roce 2000 jen asi 35 % (21 % vykázaných letových hodin) a v roce 2001 asi 41 % (28 % vykázaných letových hodin).

V Zásadách byl stanoven i obsah předkládaných přehledů činnosti LZS, které měly sloužit ke kontrole správnosti fakturovaných částek. Přehledy však byly vyplňovány jednotlivými ÚSZS nejednotně a nepřesně.

MZ kontrolovalo vyplňování přehledů činnosti LZS prováděné ÚSZS nedůsledně a tolerovalo nepřesnosti ve vykazování počtu letových hodin, které byly fakturovány a MZ proplaceny. Např. byl uveden stejný čas i místo vzletu a přistání nebo jen doba letu bez času vzletu a času přistání, nesouhlasil počet hodin, který byl vykazován za měsíc, s výkazy činnosti LZS po dnech. Do počtu letových hodin byl zahrnut i průzkumný let vrtulníkem LS PČR v trvání více než jedna hodina, přestože nesouvisel se zajištěním LZS.

V prosinci 2001 MZ Zásady novelizovalo. Do jedné vykazované kategorie byly sloučeny lety primární a sekundární neodkladné a do druhé kategorie byly zařazeny dřívější sekundární lety ostatní.

Při využívání vrtulníků pro LZS nehledalo MZ účinné cesty ke snížení výdajů, i když to bylo ministru zdravotnictví usnesením vlády ze dne 28. 6. 1989 č. 672 uloženo. Neprověřilo stav dosavadního smluvního zabezpečení provozu LZS s cílem dosáhnout finančních úspor. Nevytvořilo účinný systém ke sledování výdajů na letovou hodinu a kalkulace ceny od nestátních provozovatelů nepožadovalo.

MZ nevyužilo ani možnost hrazení alespoň některých letů, zejména sekundárních, zdravotními pojišťovnami, přestože to umožňovalo ustanovení § 36 odst. 3 písm. a) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, které stanoví:

„V mimořádných případech nebo v případech, kdy a) je to ekonomicky výhodnější, hradí zdravotní pojišťovna na základě indikace ošetřujícím lékařem a schválení revizního lékaře i nezbytnou leteckou dopravu, ...“

Koncem roku 2001 začala pracovat na MZ komise pro vyhodnocování efektivnosti provozu LZS, s cílem upravit metodiku poskytování a vyhodnocování zejména sekundárních ostatních letů a s tím, že výsledky analýzy budou sloužit pro jednání se zdravotními pojišťovnami, aby je hradily.

B.4.3 Poskytování LZS cizincům

Poskytování LZS cizincům nebylo u MZ sledováno. Způsob účtování za poskytnutí služeb LZS mezi ČR a Slovenskou republikou byl stanoven „Dohodou mezi Ministerstvem zdravotnictví České republiky a Ministerstvem zdravotnictví Slovenské republiky o způsobu účtování při provádění letecké záchranné služby“ (ze dne 18. 9. 1995), zveřejněnou sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 270/1995 Sb. Pro účely této dohody se platbou rozumí úhrada za letové minuty provedené při odvozu pacienta z místa poskytnutí první pomoci. Do platby se nezapočítávají poskytnuté zdravotní výkony. Podle dohody převozy občanů pojištěných v ČR a vykonané na území Slovenské republiky hradí MZ firmě AIR TRANSPORT EUROPE, spol. s r.o., která provozuje vrtulníky LZS ve Slovenské republice. Převozy pojištěnců Slovenské republiky vykonané na území ČR hradí příslušná slovenská zdravotní pojišťovna.

Podle předložené dokumentace byla v roce 2000 na území Slovenské republiky poskytnuta LZS občanům ČR ve 21 případech a MZ zaplatilo firmě AIR TRANSPORT EUROPE za 18 hodin 14 minut 1 210 tis. Kč. V roce 2001 za 25 převozů zaplatilo MZ za 22 hodin 40 minut 1 507 tis. Kč. V částkách jsou zahrnuty i případy, kdy MZ uhradilo 108 tis. Kč za 95 letových minut, ačkoliv pacient nebyl LZS dopravován, když po poskytnutí první pomoci byl přepraven pozemním dopravním prostředkem, a uhradilo 102 tis. Kč za 90 letových minut, přestože se jednalo o vyhledání těla již zemřelé ženy a jeho transport z vysokohorského terénu.

I když byla na území ČR poskytnuta LZS občanům Slovenské republiky, nebyly MZ platby za přepravu u příslušné slovenské zdravotní pojišťovny uplatněny. Např. u ÚSZS v Brně to byly v roce 2000 čtyři případy s dobou letu celkem 3 hodiny 30 minut a v roce 2001 tři případy v trvání celkem 1 hodina 20 minut.

Ostatním cizincům byla na území ČR v roce 2000 poskytnuta pomoc a uskutečněna přeprava LZS ve 45 pří-

padech o celkové době letu 30 hodin 15 minut. V roce 2001 byla poskytnuta pomoc LZS 35 cizincům o celkové době letu 29 hodin. MZ platby ze zahraničí nevyžadovalo. Např. firmě Helicopter byla vyplacena v roce 2000 částka 281 tis. Kč za 3 hodiny 25 minut a v roce 2001 částka 564 tis. Kč za 6 hodin 35 minut za lety ve prospěch cizinců. Z kontrolovaných ÚSZS pouze u ÚSZS v Brně cizinci (mimo občanů Slovenské republiky) platili za poskytnutí pomoci LZS v hotovosti nebo podepsali doklad o přiznání dluhu. Z obdržené platby ÚSZS v Brně odesílalo příslušné částky za použití vrtulníku na příjmový účet MZ, které je následně odvedlo jako příjem státního rozpočtu.

C. HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM

C.1 Převody majetku

Na vzniklé HZS krajů byla převedena příslušnost hospodařit s majetkem od zanikajících příspěvkových organizací HZS okresů, s majetkem určeným pro ochranu obyvatelstva od okresních úřadů a s majetkem civilní ochrany od MO.

- Převod příslušnosti hospodařit s majetkem od zanikajících příspěvkových organizací HZS okresů proběhl v souladu s ustanovením zákona č. 238/2000 Sb. ke dni 1. 1. 2001.
- Převod agendy ochrany obyvatelstva a delimitace majetku (případně smluvních vztahů) určeného pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva od okresních úřadů na HZS krajů byl uložen usnesením vlády ze dne 4. 12. 2000 č. 1222, k vytvoření podmínek pro plnění úkolů HZS v oblasti ochrany obyvatelstva, v termínu do 31. 3. 2001. Termín nebyl dodržen u HZS Královéhradeckého kraje a u HZS Jihočeského kraje, když bylo převedení majetku ukončeno ke dni 1. 10. 2001, resp. až dne 15. 5. 2002.
- Termín převodu výkonu státní správy ve věcech civilní ochrany z působnosti MO do působnosti MV byl stanoven usnesením vlády ze dne 5. 1. 2000 č. 39, k informaci o postupu transformace výkonu státní správy ve věcech civilní ochrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti Ministerstva vnitra, do 31. 3. 2001. Forma a rozsah převodů byly mezi resorty upraveny „Delimitačním protokolem k převodu výkonu státní správy ve věcech civilní ochrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti Ministerstva vnitra“, podepsaným dne 12. 1. 2001.

K převodu příslušnosti hospodařit s nemovitým majetkem bylo v delimitačním protokolu uvedeno 34 nemovitostí v celkové ceně 718,5 mil. Kč. Pouze jedna nemovitost, budova Opravárenského závodu Olomouc, byla dne 18. 10. 2001 MV převzata a převod byl zapsán do katastru nemovitostí. Ostatní nemovitosti užívalo MV a HZS krajů formou výpůjčky nebo smlouvou o bezplatném užívání. Převod příslušnosti hospodařit s majetkem byl zbržděn zejména nevyřešenými majetkoprávními vztahy. Postupně byl realizován a záznamy do katastru byly pro-

váděny až v průběhu kontroly, tedy se zpožděním více než rok od termínu stanoveného usnesením vlády ze dne 5. 1. 2000 č. 39.

Movité věci (např. automobilní a zabezpečovací techniku, výstrojní materiál) převzalo GŘ HZS a v prosinci 2001 předalo HZS krajů: HZS Jihočeského kraje s cenou 20,9 mil. Kč, HZS Královéhradeckého kraje 19,9 mil. Kč, HZS Jihomoravského kraje 48,8 mil. Kč, HZS Moravskoslezského kraje 47,0 mil. Kč a HZS Olomouckého kraje s cenou 26,8 mil. Kč.

Součástí převáděného majetku nebyl speciální materiál civilní ochrany, který podle delimitačního protokolu měl být řešen samostatně. Tento vesměs zastaralý materiál, řadu let skladovaný často i v nevyhovujících podmínkách, byl uložen na asi 26 000 úložiscích po celém území státu. K převzetí nedošlo a po počátečních sporech určilo MF příslušnost hospodařit s tímto majetkem MV. Materiál je postupně převážen do organizační jednotky MV Základna logistiky Olomouc, kde je tříděn, ošetřen a nepoužitelný materiál je likvidován.

- Uživací vztahy k majetku ve vlastnictví hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně užívaného HZS těchto měst byly upraveny zákonem č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 238/2000 Sb. Uvedené zákony stanovily způsob změny užívacích vztahů k tomuto majetku mezi určenými městy a příslušnými HZS krajů pouze formou smlouvy o sdružení. Uživací vztahy však formou, kterou stanovil zákon, upraveny nebyly. Příslušné HZS krajů byly přitom povinny od 1. 1. 2001 plnit v plném rozsahu povinnosti HZS určených měst. Např. namísto smlouvy o sdružení uzavřel HZS Moravskoslezského kraje s HZS města Ostravy, pokud jde o majetek ve vlastnictví města Ostravy v objemu 477,5 mil. Kč smlouvu o výpůjčce, a to na dobu určitou do 31. 12. 2003. Od HZS města Ostravy také nakoupil zásoby za 2,6 mil. Kč, ačkoli veškerý majetek užívaný HZS města Ostravy měl být poskytnut do sdružení. Stanovená tříletá lhůta pro stát s jeho následnou povinností se při nečinnosti v uzavření smlouvy s městy vypořádat, je městem Ostrava považována i za jeho dispozitivní lhůtu pro uzavření smlouvy o sdružení.

C.2 Požární technika

Vybavení stanic HZS krajů požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany je stanoveno vyhláškou č. 247/2001 Sb. K minimálnímu vybavení chybí cisternové automobilové stříkačky a především speciální technika k zásahům při úniku nebezpečných látek, při dopravních nehodách a na záchranu z výšek (zejména technické automobily k likvidaci chemických havárií, automobilové plošiny a jeřáby). U HZS Jihomoravského kraje chybělo 145 kusů, u HZS Olomouckého kraje 41 kusů, u HZS Královéhradeckého kraje 20 kusů, u HZS Jiho-

českého kraje 5 kusů a u HZS Moravskoslezského kraje 29 kusů požární techniky.

Situaci zhoršuje stáří mobilní požární techniky. Doba provozu (životnost) do plánované obměny nebo rekonstrukce byla interním předpisem GŘ HZS stanovena na 10 let u cisternových automobilových stříkaček, velitelských, vyšetřovacích, dopravních a technických automobilů a 16 let u ostatní mobilní požární techniky. Stanovené doby byly překročeny u HZS Královéhradeckého kraje u 64 %, u HZS Jihomoravského kraje u 57 %, u HZS Moravskoslezského kraje u 62 % a u HZS Olomouckého kraje u 50 % mobilní požární techniky. Nejhorší stav je u techniky s životností 10 let, kde např. u HZS Jihočeského kraje byla stanovená doba překročena u 70 % mobilní požární techniky.

Požadavky kontrolovaných pěti HZS krajů na finanční prostředky ze státního rozpočtu na doplnění, obměny a rekonstrukce mobilní požární techniky činily celkem 2 854 mil. Kč. Na všechny investiční akce k tomuto účelu jim však bylo v roce 2001 přiděleno jen 152 mil. Kč, tj. asi 5 % (tabulka č. 6 viz Příloha).

C.3 Ochranné prostředky

Vybavení HZS krajů speciálními ochrannými pomůckami a věcnými prostředky, především k zásahům při úniku nebezpečných látek, je nedostatečné. Chybí potřebné množství protichemických obleků, detekční techniky, speciálního nářadí, čerpadel a prostředků k likvidaci nebezpečných látek. Např. centrální stanice HZS Olomouckého kraje nebyla vybavena k zásahům při úniku nebezpečných látek. HZS Jihomoravského kraje bylo k dovybavení přiděleno pro rok 2002 z požadovaných 8,1 mil. Kč pouze 4,8 mil. Kč. Obdobně tomu bylo i u ostatních kontrolovaných HZS krajů.

C.4 Úkryty pro obyvatelstvo

Pro zabezpečení úkrytí obyvatelstva byly v 50. a 60. letech vybudovány stále tlakově odolné úkryty. U převážné většiny se již projevují závady, především v těsnosti. Poruchami izolace proti vlhkosti dochází k narušení celé jejich konstrukce.

Pro nedostatek finančních prostředků nebylo v době kontroly u HZS Olomouckého kraje opraveno přibližně 30 % úkrytů zasažených povodněmi v roce 1997, jejichž nutné opravy ve finančním vyjádření představují částku asi 5,3 mil. Kč. K nahrazení povodněmi poškozených filtrů je potřeba částka 13,5 mil. Kč.

U většiny stálých úkrytů předaných z vlastnictví státu v rámci převodu vlastnictví majetku státu jiným vlastníkům nebylo sjednáno zřízení věcného břemene k úkrytí obyvatelstva, provádění údržby a oprav. Byly pouze uzavřeny různé smlouvy o zabezpečení úkrytů. Např. u HZS Jihomoravského kraje bylo z celkového počtu 357 ne-

státních stálých úkrytů věcné břemeno zapsáno v katastru nemovitostí pouze ve 31 případech.

Stávající vlastníci, resp. uživatelé nemovitostí s úkryty se jen výjimečně podílejí na jejich pravidelné údržbě a opravách. Např. u HZS Jihočeského kraje byly dne 2. 5. 2002 vyřazeny z evidence dva úkryty v majetku DIAMO, s. p., odštěpný závod Mydlovary. Důvodem vyřazení byla skutečnost, že jejich údržba nebyla od roku 1992 prováděna, objekty zchátraly a pro další využití byly nepoužitelné.

C.5 Účtování o majetku

Kontrolou účetních případů vztahujících se ke kontrolovaným programům a podprogramům bylo zjištěno na MV, že se zde nesprávně účtovalo např. o poskytnutých zálohách, o pořízeném softwaru, o licencích a projektové dokumentaci. Do pořizovací ceny investic zahrnovalo MV i výdaje, které do ní nepatřily (např. software a zaškolení obsluh). Nedostatky byly zjištěny v zaúčtování výdajů na nesprávné rozpočtové položky s následným zaúčtováním pořízeného majetku na nesprávné majetkové účty. Nedostatky v účetnictví MV se týkaly účetních operací v rozsahu asi 28 mil. Kč.

HZS Královéhradeckého kraje neúčtoval o pozemcích o celkové výměře 17 907 m², s nimiž měl příslušnost hospodařit. Tento nedostatek nezjistil ani při inventarizaci majetku ke dni 31. 12. 2001.

ÚSZS v Českých Budějovicích účtovalo na nesprávném účtu o stavbách v celkové ceně 5,4 mil. Kč. Neprokázalo provedení inventury závazků za rok 2000 ani za rok 2001. Zaúčtovalo v roce 2000 na majetkový účet pořízení dvou sanitních vozidel s pořizovací cenou 3 mil. Kč, přestože byla vozidla převzata od dodavatele a uvedena do užívání až v únoru 2001. Odpisy z tohoto majetku činily v roce 2000 asi 435 tis. Kč.

Nedostatečná pozornost byla kontrolovanými osobami věnována souladu účtování o nemovitém majetku se zápisy v katastru nemovitostí. Např. ÚSZS v Hradci Králové neohlásilo katastrálnímu úřadu příslušné změny údajů u budovy ÚSZS v pořizovací ceně 48,3 mil. Kč a u budovy heliportu LZS v pořizovací ceně 32,3 mil. Kč. HZS Jihomoravského kraje neohlásil změnu příslušnosti hospodaření k nemovitému majetku s cenou 84,7 mil. Kč.

D. SHRnutí

1. Činnost základních složek IZS negativně ovlivňuje jejich nejednotné teritoriální členění, které není v souladu s územněsamosprávním uspořádáním státu, i jejich rozdílné právní postavení.

2. Na činnost kontrolovaných složek IZS nepříznivě působilo opožděné přidělování finančních prostředků příslušnými správci kapitol státního rozpočtu v běžném rozpočtovém roce a zdlouhavé schvalování programů reprodukce majetku.
3. Spojení mezi základními složkami i s ostatními složkami IZS je nejvíce problematickou oblastí. Současně používané rádiové spojení je nejednotně používanými technologiemi a rozdílnými kmitočty jednotlivých autonomních sítí. Rádiový komunikační systém PEGAS je přes vynaložené prostředky prozatím funkční jen na území hlavního města Prahy a Středočeského kraje. Koncepční záměry zavedení systému se nedařilo plnit a termíny pokrytí státu jeho rádiovým signálem se prodlužují. Při zavádění systému PEGAS nepostupovalo MV hospodárně – např. tím, že přistoupilo na změnu uzavřené smlouvy, a to v neprospěch státního rozpočtu.
4. Při zavádění jednotného evropského čísla tísňového volání 112 nebyl plněn harmonogram zavádění služby.
5. Není plynule zajišťován předpokládaný počet příslušníků HZS krajů. K vybavení HZS krajů požární technikou chybí především speciální technika, zejména k zásahům při úniku nebezpečných látek, při dopravních nehodách a na záchranu z výšek. Obdobný stav je ve vybavení speciálními ochrannými pomůckami. Mobilní požární technika je z větší části starší, než stanoví interní předpis GR HZS. Požadavky kontrolovaných pěti HZS krajů na finanční prostředky ze státního rozpočtu k doplnění a obměně mobilní požární techniky byly pokryty jen z 5 %.
6. Při převodu majetku civilní ochrany od MO a majetku určeného k ochraně obyvatelstva od okresních úřadů na HZS krajů nebyly dodrženy vládou stanovené termíny.
7. Nebyly dořešeny uživatelské vztahy k majetku ve vlastnictví hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně užívaného HZS těchto měst. Užívání majetku těchto měst příslušnými HZS krajů nebylo upraveno podle zákona č. 238/2000 Sb. smlouvami o sdružení.
8. Z koncepce ochrany obyvatelstva není zřejmá další perspektiva úkrytů. Technický stav stálých úkrytů pro obyvatelstvo se stárnutím zhoršuje. U úkrytů předaných v rámci převodu vlastnictví majetku státu jiným osobám není jejich využívání dostatečně smluvně ošetřeno. Smluvní vztahy nezajišťují zachování účelu prostor k ukrytí a jejich udržování.
9. Při zabezpečování LZS nevytvořilo MZ účinný systém k zabezpečení hospodárnosti výdajů a nedbalo, aby dosahovalo maximálních příjmů.
10. Nedostatečná pozornost byla kontrolovanými osobami věnována účtování zejména o nemovitém majetku a jeho souladu se zápisy v katastru nemovitostí.

Příloha:

Tabulka č. 1: Rozpočtové prostředky na vybrané investiční programy a podprogramy související s IZS v roce 2000

(v tis. Kč)

Program (podprogram)		Příjemce	Druh výdajů	Upravený rozpočet	Skutečné čerpání
název	evidenční číslo				
Oblast systémů řízení a velení na operačních střediscích složek IZS	314 135	PČR	kapitálové	13 265	13 258
Reprodukce movitého investičního majetku policejních útvarů	v rámci 314 220	PČR	kapitálové (vrtulník BELL-412)	285 990	285 990
Reprodukce dopravních prostředků	314 221	PČR	kapitálové	500 313	499 058
Reprodukce investičního majetku Ředitelství záchranného sboru	314 611	Ředitelství HZS	kapitálové	18 075	18 053
Reprodukce investičního majetku HZS okresů	314 621	HZS	kapitálové	412 096	412 091

Tabulka č. 2: Rozpočtové prostředky na vybrané investiční podprogramy související s IZS v roce 2001

(v tis. Kč)

Podprogram		Příjemce	Druh výdajů	Upravený rozpočet	Skutečné čerpání
název	evidenční číslo				
Zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání	314 077	MV celkem	– kapitálové	44 184	43 434
			– běžné	10 000	9 759
				34 184	33 675
		z toho pro GŘ HZS	– kapitálové	5 100	4 943
			– běžné	27 271	25 774
Oblast HZS a krizového řízení	314 133	MV celkem	kapitálové	40 234	40 229
		z toho pro GŘ HZS	kapitálové	13 034	13 034
Reprodukce dopravních prostředků	314 221	PČR	kapitálové	103 118	103 106
Reprodukce investičního majetku Ředitelství záchranného sboru	314 611	GŘ HZS	kapitálové	121 636	98 253
Reprodukce investičního majetku HZS okresů	314 621	HZS	kapitálové	331 817	329 477

Tabulka č. 3: Program ev. č. 335 010 – Výstavba a technická obnova nemocnic a léčebných zařízení v působnosti MZ

(v tis. Kč)

Středisko	Účel	Rok 2000	Rok 2001
ÚSZS v Českých Budějovicích	rekonstrukce a adaptace objektů	6 000	0
ÚSZS v Hradci Králové	heliport LZS	20 550	0
ÚSZS v Liberci	výstavba střediska LZS	1 313	0
ÚSZS v Ostravě	stanoviště LZS	4 000	0
ÚSZS v Ústí nad Labem	výstavba provozního objektu	8 000	6 000
Celkem		39 863	6 000

Tabulka č. 4: Program ev. č. 335 020 – Vybavení nemocnic, poliklinik a záchranné služby stroji a zařízeními
(v tis. Kč)

Středisko	Účel	Rok 2000	Rok 2001
ÚSZS v Brně	vozidla rychlé lékařské pomoci, zdravotnické prostředky	2 000	0
	pořizení dopravních prostředků	0	2 100
ÚSZS v Českých Budějovicích	vozidlo rychlé lékařské pomoci, výpočetní technika	1 975	0
	dopravní prostředek, zdravotnická a výpočetní technika	0	2 160
ÚSZS v Hradci Králové	vozidlo rychlé lékařské pomoci	1 600	0
	reprodukce sanitních vozů a přístrojů	0	1 410
ÚSZS v Jihlavě	vozidlo, zdravotnická a výpočetní technika	2 290	0
	vozidlo	0	1 996
	vybavení vozidla	0	104
ÚSZS v Liberci	vozidla rychlé lékařské pomoci, záznamové přístroje, zdrav. prostředky	8 408	0
	sanitní vozidlo	0	1 130
ÚSZS v Ostravě	sanitní vozidlo	0	2 100
ÚSZS v Plzni	obnova výpočetní techniky a telefonní ústředny	1 800	0
	sanitní vozidlo	0	2 000
ÚSZS v Ústí nad Labem	sanitní vozidlo	0	2 000
Celkem		18 073	15 000

Tabulka č. 5: Účtované výdaje na LZS a počty letových hodin státních a nestátních provozovatelů vrtulníků
(v tis. Kč)

Provozovatel vrtulníků	Rok 1999			Rok 2000			Rok 2001		
	Počet letových hodin	Výdaje		Počet letových hodin	Výdaje		Počet letových hodin	Výdaje	
		celkem	na letovou hodinu		celkem	na letovou hodinu		celkem	na letovou hodinu
MO ¹⁾	361	17 811	49,338	378,16	13 180	34,853	456,40	15 915	34,870
LS PČR ²⁾	1 062	29 083	27,385	905,60	24 952	27,553	822,75	23 203	28,202
Helicopter	326,67	22 525	68,952	277,17	22 806	82,285	276,33	23 692	85,738
ALFA HELIKOPTER	1 356,25	72 047	53,122	1 222	73 647	60,267	1 173,75	74 963	63,867
DELTA SYSTÉM – AIR	1 421,92	86 856	61,084	1 474,37	89 098	60,432	1 241,23	90 643	73,026
Celkem	4 527,84	228 322		4 257,30	223 683		3 970,46	228 416	

Poznámka: ¹⁾ Nejsou účtovány náklady na personál LZS a bez odpisů majetku.

²⁾ Nejsou účtovány náklady na pevnou složku mzdy a bez odpisů majetku.

Tabulka č. 6: Přehled požadovaných a přidělených finančních prostředků na doplnění, obměny a rekonstrukce
mobilní požární techniky v roce 2001

(v mil. Kč)

HZS	Požadováno	Přiděleno	%
HZS Jihočeského kraje	189	45,6	24,1
HZS Královéhradeckého kraje	278	23,4	8,4
HZS Jihomoravského kraje	1 725	30,8	1,8
HZS Moravskoslezského kraje	316	18,7	5,9
HZS Olomouckého kraje	346	33,5	9,7
Celkem	2 854	152,0	5,3